

Markaðspunktur í dag:

- Krónan of hátt skráð miðað við Big Mac vísitöluna

Krónan of hátt skráð miðað við Big Mac vísitöluna

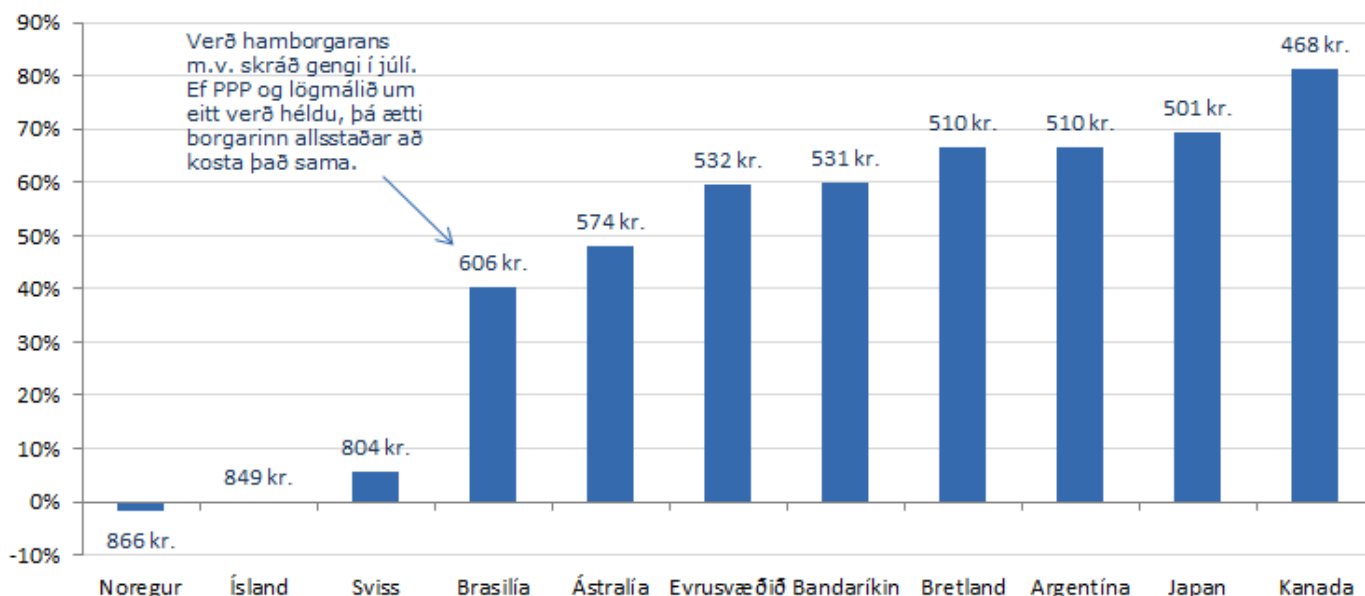
Breska vikublaðið The Economist hefur frá árinu 1986 birt hina svokölluðu Big Mac vísitölu. Hún byggir á einu elsta „lögmáli“ hagfræðinnar; lögmálinu um eitt verð. Það felur í sér að algjörlega einsleit vara ætti að seljast á nokkurn vegin sama verði um allan heim, en nátegt hugtak er kaupmáttarjafnvægi (e. Purchasing Power Parity, PPP) sem felur í sér að eining hvers gjaldmiðils hafi sama kaupmátt um allan heim; þ.e. að eftir að leiðrétt hafi verið fyrir gengi tveggja gjaldmiðla ætti að vera hægt að kaupa sama magn af vöru og þjónustu í tveimur löndum.

Big Mac vísitalan byggir á því að fara með þessi tvö hugtök út í ystu æsar; af því að Big Mac hamborgari McDonalds á að vera eins í öllum löndum (það er reyndar lítilsháttar munur á borgurunum á milli landa) og er þ.a.l. einsleit vara, þá ætti hann að kosta það sama hvar sem neytandinn er staddur. „Rétt“ gengisskráning ætti að vera þannig að þetta lögmál haldi, en frávik frá því eru túlkuð þannig að gjaldmiðlarnir séu rangt skráðir hvor gagnvart öðrum. Þótt þetta virðist ákaflega óvísindaleg aðferð, þá hefur hún engu að síður dregið fram ójafnvægi sem síðar hefur leiðrétt sig með gengisfalli (sjá t.d. fall evrunnar fljótlega eftir að hún var tekin í notkun) – en aðalkosturinn er hversu einföld hún er.

Economist birti nýlega Big Mac vísitöluna fyrir júlí 2012, en þar sem Ísland datt út úr vísitölunni þegar McDonalds yfirgaf landið notast greiningardeild hér við verð Heimsborgarans á Metro til viðmiðunar.

Hvernig er krónan skráð?

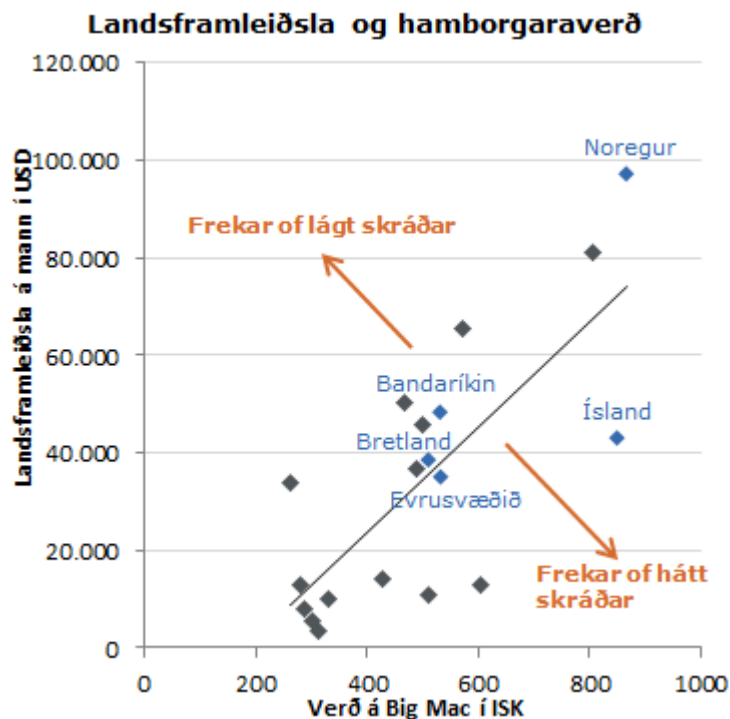
- van- eða ofmat krónunnar gagnvart myntum nokkurra landa m.v. Big Mac vísitöluna

Eins og sjá má á myndinni hér að ofan þarf krónan að veikjast umtalsvert gagnvart helstu gjaldmiðlum heims til þess að hamborgaraverð í þeim löndum verði hið sama og á Íslandi í krónum talið (að gefnu óbreyttu hamborgaraverði hérlandis).

Leiðrétt fyrir landsframleiðslu

Það sem hættir þó til að skekkja útreikningana er sú staðreynd að löndin eru mjög misrík, en verðlag hefur tilhneigingu til að vera hærra í ríkum löndum en fátækum (þetta er stundum kallað Balassa-Samuelson áhrif, en greiningardeild hefur áður fjallað um þau í Markaðspunktum um [Verðlag í Evrópu](#)). Þess vegna er hugsanlegt að verðmunur hamborgaranna stafi fyrst og fremst af mun á landsframleiðslu landanna, en ekki endilega af gengisskráningunni. Til að leiðrétta að hluta fyrir slíkum áhrifum getur reynst gagnlegt að draga upp mynd eins og þá hér til hliðar þar sem hver punktur táknar land í úrtaki Economist, en lönd sem lenda hægra megin við jafnvægislínuna eru sennilegri til að vera með of hátt skráðar myntir, á meðan því er öfugt farið vinstra megin við línuna. Eins og sjá má bendir myndin einnig til þess að gengi krónunnar sé of hátt skráð um þessar mundir.

Heimildir: The Economist, IMF, Bloomberg og greiningardeild Arion banka

Markaðspunktar Greiningardeildar Arion banka

Ásdís Kristjánsdóttir	asdis.kristjansdottir@arionbanki.is	444-6968
Davíð Stefánsson	david.stefansson@arionbanki.is	444-6965
Fannar Jónsson	fannar.jonsson@arionbanki.is	444-6962
Hafsteinn Hauksson	hafsteinn.hauksson@arionbanki.is	444-6993
Kristrún Mjöll Frostadóttir	kristrun.frostadottir@arionbanki.is	444-6911
Stefán Broddi Guðjónsson	stefan.gudjonsson@arionbanki.is	444-6959
Þorbjörn Atli Sveinsson	thorbjorn.sveinsson@arionbanki.is	444-6973

Ábyrgðarmaður: Ásdís Kristjánsdóttir

Fyrirvari

Þær skoðanir og spár sem hér koma fram eru byggðar á almennum upplýsingum sem Greiningardeild Arion banka hefur undir höndum þegar markaðspunktar eru ritaðir. Helstu heimildir eru ársskýrslur, afkomufundir og hluthafafundir auk annarra opinberra upplýsinga sem birst hafa í fjölmiðlum og á öðrum vettvangi. Upplýsingar í umfjöllun eru einungis birtar í upplýsingarskyni og þær ber ekki að skoða sem tilboð á einn eða annan hátt. Skoðanir og spár geta breyst án fyrirvara. Þrátt fyrir að þess sé sérstaklega gætt að upplýsingarnar séu réttar og nákvæmar þegar þær eru settar fram getur Arion banki, eða starfsmenn Arion banka ekki tekið ábyrgð á villum. Vinsamlegast hafið samband við markaðsviðskipti Arion banka eða ráðgjafa áður en gengið er frá viðskiptum sem byggja á þessum markaðspunktum. Arion banki hf. og starfsmenn félagsins taka ekki ábyrgð á því ef að gengi einstakra bréfa sem félagið mælir með kaupum á kunni að lækka og öfugt.

Arion banki, starfsmenn Arion banka, stjórnarmenn eða aðilar tengdir Arion banka kunna að eiga hagsmuna að gæta varðandi einstök félög sem greiningar, verðmatsskýrslur og annað útgáfuefni Greiningardeildar Arion banka lýtur að hverju sinni. Hagsmunir kunna að vera ýmsir t.d. sem hluthafar eða ráðgjafar í einstaka félögum, umsýgnaraðilar útboða, viðskiptavaki útgefenda eða hagsmunir sem lúta að annarri veittri fjárfestingabankaþjónustu.

Athugasemdir, ábendingar og fyrirspurnir tengdar markaðspunktum sendist á netfangið greiningardeild@arionbanki.is